

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

EXAM - PAPER (CBSE/NCERT)

PRACTICE SET -2

SESSION -2024-25

CLASS - 10th

JOIN TODAY FOR ADVANCE CONCEPTS

ONLY IN ₹2000 PER MONTH

MRP: ₹ 100/- ONLY

ALSO, BASIC CONCEPTS CLASSES IN SUMMER

VACATION Apr, May & Jun (Every Year)

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

Time : 3:30 hrs

संस्कृत - 2

mm!

Q. 1. अचिंतं विकपं चित्वा लिखत -

(i) 'अहं श्वः ग्रामं गमिष्यामि।' इत्यास्मिन् वाक्ये अव्ययम् आहर्त -

(अ) अहं

(ब) श्वः

(स) ग्रामं

(द) गमिष्यामि।

(ii) 'सदाचारः एव परमो धर्मः।' आस्मिन् वाक्ये अव्ययम् आहर्त -

(अ) सदाचारः

(ब) एव

(स) परमः

(द) धर्मः

(iii) 'रामस्य' इत्यस्य पदे वचनम् आहर्त -

(अ) एकवचनम्

(ब) द्विवचनम्

(स) बहुवचनम्

(द) अन्यवचनम्

(iv) 'लताग्राम' इत्यास्मिन् पदे का विभक्ति आहर्त -

(अ) प्रथमा

(ब) द्वितीया

(स) चतुर्थी

(द) सप्तमी

(v) 'नद्या' इत्यस्य पदे वचनम् आहर्त -

(अ) एकवचनम्

(ब) द्विवचनम्

(स) बहुवचनम्

(द) अन्यवचनम्

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

(vi) 'इमा' इत्यस्य पदे का विभक्ति आस्ति ?

(अ) प्रथमा

(ब) चतुर्थी

(स) पञ्चमी

(द) सप्तमी ।

Q.2. शुद्ध वाक्यानां समझम् (आम्) अशुद्धवाक्यानां समझम्

(अ) इति लिखत -

(क) 'पठति' इत्यास्मिन् पदे लट्लकारः आस्ति ।

(ख) 'गच्छतु' इत्यास्मिन् पदे लृट्लकारः आस्ति ।

(ग) 'प्राच्यामि' इत्यास्मिन् पदे प्र उपसर्गः आस्ति ।

(घ) 'लेखी' इत्यास्मिन् पदे निच् उपसर्गः आस्ति ।

(ङ) 'भविष्यति' इत्यास्मिन् पदे मध्यपुरुषः आस्ति ।

(च) 'अगच्छतु' इत्यास्मिन् पदे एकवचनम् आस्ति ।

Q.3. भुग्भोजनं कुरुत -

(क) शमकृष्णौ

(i) पञ्चमी तत्पुरुषः

(ख) जगदीशः

(ii) बहुव्रीहि समासः

(ग) पीताम्बरः

(iii) व्यञ्जनसाम्यः

(घ) विद्यालयः

(iv) द्वन्द्वसमासः

(ङ) चौरात् भग्नम्

(v) विसर्गसाम्यः

(च) मनोरथः

(vi) दीर्घस्वसाम्यः

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

Q.4. एक पदेन उत्तर लिखत -

- (क) 'अन्न' जीवितं कीदृशं जातम् ?
- (ख) केन सम्पद्येन वाल्मीकिः लवकुशयोः गुरु ?
- (ग) 'पक्षिवान्' इत्यास्मिन् पदे कः प्रत्ययः आस्ति ?
- (घ) 'गन्तुम्' इत्यास्मिन् पदे कः प्रत्ययः आस्ति ?
- (ङ) 'वर्तमानः' इत्यास्मिन् पदे कः प्रत्ययः आस्ति ?
- (च) 'सर्वदा' सर्वकार्येषु का वलपती ?

Q.5. पदत्रैः शब्दैः रिक्तस्थानानि पूरयत -

(बालकः, सुन्दरः, निरर्थकम्, तनुः, रसालम्, गीतानि, दुर्लभः)

- (क) 'आम्रम्' इत्यस्य पदस्य पर्यायः भवति ।
- (ख) 'शरीरम्' इत्यस्य पदस्य पर्यायः भवति ।
- (ग) 'शुलभः' इत्यस्य पदस्य (विलोमपदं भवति) ।
- (घ) 'सार्थकम्' इत्यस्य पदस्य (विलोमपदं भवति) ।
- (ङ) मधुराणि गीतानि इत्यास्मिन् पदयोः विशेष्यम् आस्ति ।
- (च) सुन्दरः बालकः इत्यास्मिन् पदयोः विशेषणम् आस्ति ।

Q.6. रामाय कुशलवयोः कण्ठाश्लेषस्य स्पर्शः कीदृशः आसीत् ?

अथवा

मातुः आर्क्षेण कृपा कास्मिन् भवति ?

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

Q. 7. केन समः वच्यु नास्ति ?
अथवा

मयूरः कथं नृत्यमुक्ताभां स्थितः भवति ?

Q. 8. वस्तुतः चौरः कः आसीत् ?
अथवा

सरलः शोभा केन भवति ?

Q. 9. सरलः तीरे के वसति ?
अथवा

जनः किमर्थं पदाति गच्छति ?

Q. 10. अत्माकुं पमवित्ते किं किं इषितम् आस्ति ?
अथवा

आश्रः किं विचार्य पलायितः ?

Q. 11. अधोलिखितेषु अशुद्धकाव्यवाक्यानां शुद्धिं करीयाः -
(कोटप द्वे) -

(i) श्री गणेशः नमः ।

(ii) वृक्षस्य पत्रं पतति ।

(iii) सीता रामस्य सह वने गच्छति ।

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

Q. 12. प्रदत्तैः शब्दैः रिक्तस्थानानि पूरयतः (कोडपि चत्वारि).

(स्मितप्रज्ञः, भयासमयम्, अदिभुङ्क्तः, सदा, अत्र, भृशम्)

(i) समग्रस्य सदुपभोगः करणीयः ।

(ii) जीवनं दुर्विधम् आसीत् ।

(iii) इदानीं वायुमण्डलं प्रदूषितमासीत् ।

(iv) सर्वेषामेव महत्वं विद्यते ।

(v) मयूरः क्षतिं नाम्नाडपि शायते ।

(vi) एकः अविचलः इव तिष्ठति ।

Q. 13. अधोलिखितानि वाक्यानि धटनाश्रुमात्रसारेण लिखत -

(i) व्याघ्रः व्याघ्रमारी इममिति मत्वा पलायितः ।

(ii) व्याघ्रं दृष्ट्वा सा पुत्रौ ताडयन्ती उवाच - आद्युना एकमेव व्याघ्रः विभज्य भुज्यताम् ।

(iii) मार्गे सा एकं व्याघ्रम् अपश्यत् ।

(iv) बुद्धिमती पुत्रद्वयेन उपेता पितृगृहं प्रति चलिता ।

Q. 14. वाच्यपरिवर्तनं कुरुत - कोडपि द्वे)

(i) सः शोष्कं खादति । (कर्मवाच्ये)

(ii) गायकेन गीतं गीयते । (कर्तृवाच्ये)

(iii) छात्रः ग्रन्थं पठति । (कर्मवाच्ये)

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

Q. 15 प्रश्न पत्रे समागतान् श्लोकान् विहाय स्वपाठ्यपुस्तकस्य
एकं शुभाषितं लिखत ।

Q. 16. स्मृत्युल्लापदमाद्युक्त्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत - कोऽपि द्वे)

(i) जनकेन सुताय शैशवे विद्याधनं दीयते ।

(ii) नभामाधीशः वंकिमन्वहः आसीत् ।

(iii) व्याघ्रं दृष्ट्वा धृतिः शृगालः अवदत् ।

Q. 17. अधोलिखितानि वाक्यानि कः कं प्रति कथयति -
(कोऽपि द्वे) -

(i) सत्यवधानं न चरित्यलौपाय कः कम्

(ii) जानाम्यहं त्वम् नामधेयम् कः कम्

(iii) वयम् ! अपूर्वं खलु नामधेयम् कः कम्

Q. 18. अधोलिखितम् नाट्यभाषं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि
पूर्णवाक्येन लिखत -

(सं०) - (क्रोड्येन् गर्जन्) भोः ! अहं वनराजः, किं भयं
न जायते ? कुमर्यी मावेवं तुहन्ति सर्वे मिलित्वा ? इहः

वानरः - भतः त्वं वनराजः भवितुं तु सर्वथाऽभोग्यः ।

राजा तु शत्रु भवति परं भवान् तु भक्षकः । अपि च

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

स्वरक्षाभामपि समर्थः नास्ति, तर्हि कथमस्मान् रक्षिष्याति ?

अन्यः वानरः - किं न शृणु त्वया पञ्चतन्त्रोक्ति -

भो न रक्षति (किन्तु) पीडयमाना परैः सदा ।

अन्तुन पार्थिवरूपेण स कृतान्तो न संशयः ॥

प्रश्नाः - (i) कः कथंभति अहं वनराजः आत्मि ?

(ii) सिंहः किं कुर्वन् अवदत् ?

(iii) वानरः सिंहम् किं कथंभति ?

अथवा

भमाकुलं व्याघ्रं दृष्ट्वा काञ्चित् धूर्तः शृगालः दसन्नाह -

"भवान् कुतः भयात् पलायितः ?"

व्याघ्रः - गच्छ, गच्छ जम्बुक ! त्वमपि काञ्चिद् ब्रूय प्रदेशम् ।

भतो व्याघ्रमाशीर्षं या शास्त्रे श्रूयते तयाह दन्तमारब्धः परं
वृद्धीतकरणीवितो नष्टः शीघ्रं तदग्रतः ।

शृगालः - व्याघ्र ! त्वया मद्वक्तुकम् आवेदितं भन्मानुषादपि
विशेषः ?

व्याघ्रः - प्रत्यक्षमेव मया सात्मपुत्रावेकैकशौ मामतुं कलहायमानौ
चपेय्या प्रदर्शनी दृष्टा ।

जम्बुकः - स्वामिन् ! यत्रास्ते सा धूर्ता तत्र मयिताम् । व्याघ्र !

तव पुनः तत्र गतस्य सा सम्मुखमपीक्षते यदि, तर्हि त्वया
अहं दन्तव्यः शर्तः ।

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

प्रश्नाः - (i) शृगालः की दृष्टाः आसीत् ?

(ii) व्याघ्रः कया प्रहरन्ती दृष्टा ?

(iii) व्याघ्रेन किं कुर्वन्ती सा दृष्टा ?

१. 19. अधोलिखितम् गद्यांशं सम्यक् पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत -

काश्चित् कृषकः बलीवदभ्यां क्षेत्रकर्षणं कुर्वन्नासीत् । तयोः बलीवदयोः एकः शरीरेण दुर्बलः जनेन गन्तुमशक्तश्चासीत् । अतः कृषकः तं दुर्बलं वृषभं तोदनेन नुदन् अपठत् । सः वृषभः दलमुद्ध्वा गन्तुमशक्तः क्षेत्रे पपात । क्रुद्धः कृषीवलः तमुत्थापयितुं बहुवारम् भ्रममकरोत् । तथापि वृष नोत्थितः । भूमौ पतितं स्वपुत्रं दृष्ट्वा सर्वद्येनूना मातुः सुरभेः नेत्राभ्याम् श्रूणि आविशसन् ।

प्रश्नाः - (i) कृषकः काभ्यां क्षेत्रकर्षणं कुर्वन्नासीत् ?

(ii) तयोः बलीवदयोः एकः कीदृशः आसीत् ?

(iii) मातुः सुरभेः नेत्राभ्यां कानि आविशसन् ?

अथवा

विचित्रा दैवगतिः । तन्नामेव रात्रौ तस्मिन् गृहे कश्चन चौरः गृहाभ्यन्तरं प्रविष्टः । तत्र निहितामेकां मञ्जूषाम् आदाय पलायितः । चौरस्य पादद्वयनिना प्रबुद्धोडतिथिः, चौरशङ्कया

8.

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

तमन्वद्यावत् अगृहणाच्च, परं तदानीमेव कारिचिद् विचित्रम्
 षट् । चौरः स्व उच्चैः क्रोशितुमारभत "चौरोऽयं चौरोऽयम्"
 इति । तस्य तारस्वदेण प्रबुद्धाः ग्रामवासीनः स्वगृहाद्
 निष्क्रम्य तत्रागच्छन् वराकमातिथिमेव च चौरं मत्वाऽभत्सयन् ।
 भयपि ग्रामस्य आरक्षी स्व चौरः आसीत् । तत्क्षणमेव
 रक्षापुरुषः तम् अतिथि चौरोऽयम् इति प्रख्यात्य कारागृहे
 प्राक्षिपत् ।

- प्रश्नाः - (i) गृहाभ्यान्तरं कः प्रविष्टः ?
 (ii) देवगतिः कीदृशी आसीत् ?
 (iii) ग्रामवासीनः किम् अकुर्वन् ?

वि. २०. अधोलिखितम् पद्यान्तं सम्यक् पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि
 संस्कृतभाषायां लिखत -

आलस्यं हि मनुष्याणां शरीरस्यो महान् रिपुः ।
 नास्म्यद्यमसमौ बन्धुः कृत्वा यं नावसीदति ॥

- प्रश्नाः - (i) महान् रिपुः कः आसीत् ?
 (ii) केन समः बन्धुः न आसीत् ?
 (iii) कः कृत्वा नरः न अवसीदति ?

अथवा

एकः स्व स्वर्गो मानी वने वसति चात्कः ।
 पिपासितो वा म्रियते याचते वा पुरन्दरम् ॥

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

प्रश्नाः - (i) कः कने वसति ?

(ii) चातकः कीदृशः खगः वर्तते ?

(iii) कीदृशः चातकः म्रियते ?

Q. 21. अधोलिखितम् अपठतवाद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत -

कास्मिंश्चित् प्रदेशे काचित् नदी प्रवहति स्म । नदीतीरे कश्चन संन्यासी स्वाश्रित्यैः सह आश्रमं निर्माय वसति स्म । एकदा संन्यासी शिष्यैः सह नद्याः अपरं तीरं गन्तुम् एकां नौकाम् आशुढवान् । वेगेन प्रवहन्नां नद्याम् अकस्मात् एका अपरा नौका शिलायाः धट्टनेन निमग्ना अभवत् । तेन तस्या नौकायां स्थिताः सर्वे जना मरणं प्राप्नुवन्तः । संन्यासी अकथयत् - तस्यां नौकायां स्थितेषु काश्चित् दुष्टः आसीत् इति मन्ये । अतः ते सर्वे मरणं प्राप्नुवन्तः ।

(i) संन्यासी कुत्र वसति स्म ?

(ii) नौका कस्याः धट्टनेन निमग्ना अभवत् ?

(iii) एकदा संन्यासी कैः सह नद्याः अपरं तीरं गतवान् ?

(iv) संन्यासी किम् अकथयत् ?

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

Q. 22. अधोलिखितेषु स्वं विषयं शतशब्देषु संस्कृत
भाषायां निबन्धं लिखत -

- (i) संस्कृतभाषायाः महत्त्वम्
- (ii) कविः कालिदासः
- (iii) छात्रजीवनम्
- (iv) दूरदर्शनम् ।

Q. 23. स्वप्राचार्यसमकृते अवकाशार्थम् स्वं प्रार्थनापत्रम्
संस्कृतभाषायाम् लिखत ।

अथवा

स्वभ्रातृभ्याः विवाहे आमन्त्रयितुं स्पष्टं पत्रं लिखत ।

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

By. Er. Dharmendra Sir

7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

